

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Jachthaven Cadzand-Bad

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

9 april 2013 / rapportnummer 2615-102

1. Oordeel over het MER

Stichting Promotie Cadzand wil de mogelijkheden onderzoeken om de voorgenomen verbetering van de kustversterking bij Cadzand te combineren met aanleg van een jachthaven tussen de strekdammen bij het uitwaterende gemaal. Hiervoor is aanpassing van twee bestemmingsplannen nodig; het plangebied ligt voor het grootste deel in de gemeente Sluis, maar voor een klein deel in de gemeente Vlissingen. Ten behoeve van de besluitvorming over de bestemmingsplannen door de respectievelijke gemeenteraden wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Gemeente Sluis treedt in de m.e.r.-procedure op als coördinerend bevoegd gezag.

Het MER bouwt voort op de gekozen oplossing voor de kustversterking in het kader van het project 'Zwakke Schakels West-Zeeuwsch Vlaanderen'. Het MER is opgesteld voor twee besluiten en bestaat daarom ook uit een tweeledige studie:

- een (vrijwillige) effectstudie naar de uitwerking van de gekozen oplossing uit het project Zwakke Schakels. Deze zal tevens dienen als onderbouwing voor aanpassing van het Kustversterkingsplan, mocht hiervoor een m.e.r.-plicht blijken te bestaan. Initiatiefnemer is het projectbureau Zwakke Schakels;
- een milieueffectrapportage (m.e.r.) ten behoeve van besluitvorming over een jachthaven. Het alternatief HWBP ('hoogwaterbeschermingsprogramma') vormt hierbij een autonome ontwikkeling. Initiatiefnemer is de Stichting Promotie Cadzand.

Het MER geeft een duidelijk beeld van het voornemen en de verschillende alternatieven. Tijdens de toetsing heeft de Commissie voor de m.e.r.¹ (hierna 'de Commissie') echter opgemerkt dat het MER naar haar oordeel op enkele, vanuit milieuoptiek belangrijke, onderdelen onvolledig is. Dit betreft een beschrijving van de effecten gedurende de aanlegfase, de effecten op ruimtelijke kwaliteit van botenstalling gedurende het winterseizoen en de effecten door stikstofemissie. Naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer aanvullende informatie aangeleverd.

De Commissie is van mening dat in het MER en de aanvullende informatie tezamen de essentiële informatie aanwezig is. De Commissie adviseert de aanvullende informatie zo spoedig mogelijk openbaar te maken. In Hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In Hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

Vanwege het nog niet beschikbaar zijn van het bestemmingsplan heeft de Commissie niet kunnen toetsen of het MER ook aan dat bestemmingsplan ten grondslag kan liggen.

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Effecten in de aanlegfase

MER

Het eerste punt waarop de Commissie constateerde dat de informatie in het MER niet volledig was betreft de beschrijving van werkzaamheden en effecten in de aanlegfase, zowel van de kustversterking (alternatief HWBP) op zichzelf, als van de verschillende jachthavenalternatieven. Onder meer op p. 10, 11 en 14 van het advies over reikwijdte en detailniveau van de gemeente aan de initiatiefnemer² (verder: advies R&D) wordt geadviseerd in het MER in te gaan op aanlegwerkzaamheden en -methoden en de effecten daarvan. In par. 12.2.4 van deel B van het MER wordt hier zeer summier op ingegaan. Uit het MER blijkt niet:

- welke soort werkzaamheden er moeten plaatsvinden per alternatief (ontmantelen bestaande strekdam, aanleggen nieuwe dam(men), aanbrengen zand, zandtransporten, uitdiepen havenbassin, aanbrengen palen voor steigers, aanleggen havenvoorzieningen etc.);
- welke methoden voor deze werkzaamheden zullen worden gehanteerd, zoals de keuze tussen intrillen of heien van palen; aanvoer van materialen over zee of over land etc.;
- welke effecten en hinder deze methoden met zich meebrengen voor welke ontvangers, waaronder effecten van onderwatergeluid op fauna, geluidhinder door heien, storten van stenen of materiaaltransport op woningen en recreatiewoningen en de mogelijke effecten van laagfrequent geluid en trillingen zoals beschreven in het advies R&D;
- hoeveel tijd deze werkzaamheden naar schatting in beslag zullen nemen en wanneer ze zullen plaatsvinden; er wordt slechts in zeer algemene termen gesproken over 'deels/grotendeels buiten het stormseizoen/recreatieseizoen', zonder specificatie van wanneer tot wanneer deze seizoenen gerekend worden en welke werkzaamheden wel tijdens deze seizoenen moeten of kunnen plaatsvinden;
- welke mitigerende maatregelen voor deze effecten mogelijk zijn;
- wat dit betekent voor de verschillen tussen alternatieven.

Aanvullende informatie

In de aanvullende informatie worden bovengenoemde aspecten beschreven. De indruk wordt daarbij gewekt dat de onderlinge verschillen tussen de alternatieven beperkt is. Dit komt mede doordat voor alle alternatieven een uitvoeringsduur van circa één jaar wordt voorzien. De Commissie merkt hierbij op dat de werkzaamheden bij het HWBP-alternatief beperkt blijven tot een versterking van de bestaande strekdammen met een verlenging aan het einde (op relatief grote afstand van de bebouwing) en strandsuppletie. Bij de havenalternatieven gaat het om een volledige ontmanteling van de westelijke dam en de aanleg van een compleet nieuwe dam op een ondergrond waarvoor een grondverbetering noodzakelijk is en het uitdiepen van de haven. Bij een uitvoeringsduur van één jaar zal de intensiteit van de werkzaamheden voor de havenalternatieven aanzienlijk hoger zijn en daarmee ook de (kans op) overlast en hinder in deze periode.

---

² Sluis, Jachthaven Cadzand-Bad, Advies reikwijdte&detailniveau MER, 13-04-2012.

Het grondverzet duurt tenminste negen maanden met pieken in werkzaamheden die overlast kunnen veroorzaken voor omwonenden en recreanten. Volgens de aanvullende informatie vinden werkzaamheden plaats op aanzienlijke afstand van geluidsgevoelige bestemmingen. De Commissie merkt hierbij op dat de dichtstbijzijnde hotels, appartementen en woningen op 60 tot 100 m van de strekdammen en de toekomstige haven liggen. De waardering in het MER van hinder tijdens de aanleg als 'licht negatief' voor alle alternatieven lijkt daarom naar de mening van de Commissie te positief.

Volgens het MER zal zand dat vrijkomt bij het uitdiepen van de haven worden gebruikt voor de suppletie ter weerszijden van de strekdammen. Dit lijkt niet te passen in de uitvoeringsplanning zoals beschreven in de aanvullende informatie, evenmin als de alternatieve mogelijkheid om vrijkomend zand te gebruiken voor de aanleg van de nieuwe strekdam.

Tenslotte merkt de Commissie op dat de kustveiligheid ook tijdens de uitvoering moet worden/zijn gewaarborgd. Voor het HWBP-alternatief zal dat geen probleem zijn, maar voor de beide havenalternatieven is het de vraag of hier in voldoende mate mee rekening is gehouden in de planning en of dit geen consequenties heeft voor de totale uitvoeringsduur.

De Commissie adviseert:

- bij de planning voor de uitvoeringswerkzaamheden voldoende aandacht te besteden aan de randvoorwaarden vanuit oogpunt van kustveiligheid;
- bij het verlenen van vergunningen ten behoeve van de uitvoering van de diverse aanlegwerkzaamheden voldoende aandacht te besteden aan mogelijke hinder.

2.2 Winterbeeld / ruimtelijke kwaliteit

MER

Een tweede ommissie is een beschrijving van de effecten op ruimtelijke kwaliteit door winterstalling van boten in de gebruiksfase van de jachthaven. Gebruikelijk is dat schepen gedurende de winterperiode op het haventerrein (de parkeerplaatsen) worden gestald en niet in het water blijven liggen. Indien dit ook hier het geval is heeft dat grote invloed op de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde omdat het parkeerterrein ruim boven de hoogwaterlijn komt te liggen en de schepen in dat geval met de volledige hoogte van kiel tot mast zichtbaar zijn. In het MER is geen aandacht besteed aan de effecten op de ruimtelijke kwaliteit die dit kan hebben gedurende het winterseizoen.

Aanvullende informatie

In de aanvullende informatie is toegelicht dat het bestemmingsplan geen winterstalling of reparatie-activiteiten mogelijk zal maken.

2.3 Emissie van stikstof

MER

In de Passende beoordeling bij het MER wordt aangegeven dat door de ontwikkeling van de jachthaven en het bijbehorende verkeer de depositie van stikstofverbindingen op Natura 2000-gebied enigszins zal toenemen.³ Voor een gebied met habitatype Grijze Duinen vindt hierbij een verdere overschrijding van de Kritische Depositiewaarde (KDW) plaats. In de Passende beoordeling wordt betoogd dat door daling van de achtergrondconcentratie dit niet problematisch meer zal zijn tegen de tijd dat de jachthaven in gebruik genomen wordt. Omdat echter deze daling onzeker is, biedt deze aanname onvoldoende zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast, zoals vereist volgens de Nb-wet.

Aanvullende informatie

In de aanvullende informatie is een indicatieve berekening gedaan van de toename van stikstofverbindingen op het gebied met Grijze Duinen. Uit deze berekening komt een toename van ongeveer 0,06 mol/ha/jaar als gevolg van de ingebruikname van de jachthaven, welke bovendien plaatsvindt in een situatie waarin er door daling van de achtergronddepositie geen overschrijding van de KDW meer is. Hierdoor valt aantasting van natuurlijke kenmerken uit te sluiten.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Zwemveiligheid

Uit het MER blijkt dat achter de nieuwe dammen 'neren' ontstaan, welke van invloed zijn op de zwemveiligheid. Volgens het MER is dit echter nauwelijks een probleem, omdat de zee- waarts gerichte stroming in deze neren volgens de berekeningen kleiner is dan de natuurlijke muistroom. De Commissie onderschrijft deze redenering niet en is van mening dat het probleem van de zwemveiligheid wordt onderschat om twee redenen:

- Bij de berekeningen is uitgegaan van het gemiddeld getij; bij springvloed zijn de stroom- snelheden groter.
- Neerstroming en muistroming kunnen elkaar versterken. Omdat de zeewaarts gerichte neerstroming zich tot enkele honderden meters in zee doorzet kan dit voor zwemmers zeer gevaarlijke situaties opleveren. De situatie in Cadzand-Bad is niet zonder meer vergelijkbaar met andere badplaatsen met lange strekdammen, zoals Scheveningen, omdat Cadzand-Bad een voor Nederland sterke getijstroom kent.

---

³ Overigens wordt bij de berekeningen voor stikstofdepositie uitgegaan van een aantal motorvoertuigbewegingen dat zo'n 10 x hoger ligt dan de berekende toename in motorvoertuigbewegingen tengevolge van de jachthaven.

De Commissie adviseert de interactie van muistromen met de neer onder diverse combinaties van getij- en golfomstandigheden goed in beeld te brengen. Hiervoor zouden bijvoorbeeld berekeningsresultaten van het gebruikte FINEL2D model gebruikt kunnen worden. Zo nodig kunnen passende maatregelen ten behoeve van de zwemveiligheid worden genomen.

3.2 Havenoscillatie

De langgerekte vorm van de haven maakt deze mogelijk gevoelig voor het optreden van havenoscillaties. De oscillatieperiode van de havenalternatieven ligt in de orde van grootte van 3–4 minuten en valt daarmee binnen het bereik van lange golven die door buien op zee kunnen worden opgewekt. Het is niet ondenkbaar dat door resonantie dergelijke lange golven in het havenbekken tot seiches⁴ leiden die hinderlijk zijn voor het gebruiksgemak en mogelijk zelfs schade aan schepen kunnen veroorzaken.

De Commissie adviseert te onderzoeken in welke mate de havenalternatieven gevoelig zijn voor seiches. Zo nodig kunnen bij de haveninrichting passende maatregelen genomen worden.

3.3 Parkeercapaciteit

De Commissie merkt op dat in de afbeeldingen in het MER het parkeren niet is ingetekend. Hierdoor is niet duidelijk of de beschikbare ruimte voor de beoogde parkeercapaciteit ter plaatse klopt. De Commissie acht dit geen essentiële tekortkoming, aangezien de parkeerbehoefte voor de haven naar verwachting marginaal is ten opzichte van de parkeerbehoefte van overige recreanten.

---

⁴ Een seiche in een haven is een staande golfbeweging waar het gehele havenbekken aan onderworpen is. Deze staande golf wordt aangedreven door vanuit zee inkomende lange golven. Door een opslingerreactie van de haven kan de amplitude van de seiche veel groter worden dan die van de inkomende lange golven. Het is vooral de heen en weer gaande stroming in een dergelijke seiche die hinderlijk kan zijn.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Stichting Promotie Cadzand, Projectbureau Zwakke Schakels van Waterschap Scheldestromen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Sluis

Besluit: vaststellen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D12 / D10

Activiteit: Versterking van de kustverdediging en aanleg van een jachthaven.

Bijzonderheden:

Het MER bouwt voort op de gekozen oplossing voor de kustversterking in het kader van het project 'Zwakke Schakels West-Zeeuwsch Vlaanderen'. Het alternatief 'hoogwaterbeschermingsprogramma' betreft ten opzichte van deze kustversterking slechts een geringe wijziging. Het MER is daarom uitgevoerd als een tweeledige studie:

- een (vrijwillige) effectstudie naar de uitwerking van de gekozen oplossing uit het project Zwakke Schakels. Initiatiefnemer is het projectbureau Zwakke Schakels;
- een milieueffectrapportage (m.e.r.) ten behoeve van besluitvorming over een jachthaven. Het alternatief HWBP vormt hierbij een autonome ontwikkeling. Initiatiefnemer is de Stichting Promotie Cadzand.

De Commissie heeft het bestemmingsplan niet ontvangen en dus niet kunnen toetsen of het MER ook aan dat bestemmingsplan ten grondslag kan liggen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van: 21 december 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 22 december 2011 tot en met 2 februari 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 9 januari 2012

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 23 februari 2012

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 7 maart 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 9 april 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dr. J.H. van den Berg

dr. N.M.J.A. Dankers

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

ir. J.H.J. van der Gun

drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)

ir. K.A.A. van der Spek

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies :

- Milieueffectrapportage Deel A1: Kustversterking Cadzand-Bad, Oranjewoud projectnr. 246830, versie 6, 26 februari 2013
- Milieueffectrapportage Deel A2: Jachthavenontwikkeling Cadzand-Bad, Oranjewoud projectnr. 246830, versie 6, 26 februari 2013
- Milieueffectrapportage Deel B: Kustversterking en jachthavenontwikkeling Cadzand-Bad, Oranjewoud projectnr. 246830, versie 6, 26 februari 2013
- Kustversterking en jachthavenontwikkeling Cadzand-Bad, Passende beoordeling in het kader van de natuurbeschermingswet 1998, Oranjewoud projectnr. 246839, versie 6, 26 februari 2013
- aanvullende informatie over de milieueffecten van de jachthaven, 28 maart 2013

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Jachthaven Cadzand-Bad

ISBN: 978-90-421-3745-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

